

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ  
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО  
ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ  
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**



**Криштанович С. В.**

**ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

з навчальної дисципліни

**„Державне управління в сфері обслуговування і  
спорту”**

для студентів рівня вищої освіти: магістр  
зі спеціальності 241 „Готельно-ресторанна справа”

Львів

# ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА ЇХ ЗМІСТ

## Семінарське заняття №1

### ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК СУСПІЛЬНЕ ЯВИЩЕ

#### План семінарського заняття

1.1. Управління як суспільне явище.

*Дати визначення дефініції «управління». Розкрити суть управління як суспільного явища. Підходи використовуються щодо розкриття змісту управління.*

1.2. Держава як суб'єкт управління суспільними процесами.

*Дати визначення дефініції «держава». Ознаками за якими характеризують державу. Функції держави.*

1.3. Сутність, зміст та специфіка державного управління.

*Розкрити зміст соціального управління. Особливості державного управління. Дати визначення «державного управління». Специфічні риси державного управління.*

1.4. Системні аспекти державного управління.

*Дайте визначення «системи». Назвіть властивості системи. Розкрийте суть системи державного управління.*

1.5. Принципи державного управління.

*Дайте визначення дефініцій «принцип», «принципи державного управління». Класифікація принципів державного управління. Охарактеризувати принципи державного управління.*

1.6. Основні теорії державного та регіонального управління

*Історія розвитку державного управління. Основні теорії регіонального управління: теорію центральних місць, теорія Т. Хагерстанда дифузії інновацій, теорія життєвого циклу, теорія Ф. Перру "полюсів зростання", теорії формування територіальних виробничих комплексів, сучасні теорії міжрегіональних економічних взаємодій.*

#### Питання для самоконтролю знань

1. Дайте визначення «управління».
2. Перерахуйте функції держави.
3. Ваше розуміння соціального управління.
4. Які види управління ви знаєте?
5. Що таке «система державного управління»?
6. Як ви розумієте поняття «good governance» (належне управління)?

## Семінарське заняття №2

### МЕТОДОЛОГІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

#### План семінарського заняття

2.1. Цілі державного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення.

*Обґрунтувати поняття цілі управління. Класифікація цілей управління. Обґрунтуйте метод державного управління «Дерево цілей».*

2.2. Поняття й види функцій державного управління.

*Розкрийте суть функцій державного управління. Види функцій державного управління та їх характеристика.*

2.3. Функціональна структура державного управління.

*Розкрийте зміст поняття «функціональна структура державного управління». Характер і конфігурацію функціональної структури державного управління.*

2.4. Сутнісні характеристики (рис) організаційної структури державного управління.

*Розкрийте суть поняття «організаційна структура державного управління». Формування організаційної структури державного управління. Основні вимоги побудови організаційної структури.*

2.5. Державний устрій як основа організації державного управління.

*Розкрийте суть державного устрою. Основні форми державного устрою.*

2.6. Основи побудови організаційної структури державного управління.

*Суть типів організаційних структур. Класифікація типів організаційних структур. Обґрунтуйте типи організаційних структур.*

### **Питання для самоконтролю знань**

1. Дайте визначення «цілі управління».
2. Яке ресурсне забезпечення державного управління?
3. Що включає система ресурсного забезпечення державного управління?
4. За критерієм змісту, характером і обсягом впливу функції державного поділяються на.....
5. Яка роль функціонально-структурному аналізу в структурі державного управління?
6. Назвіть види зв'язків в організаційній структурі державного управління.
7. Розкрийте зміст поняття «унітарна держава».
8. Охарактеризуйте проектну організаційну структуру.

### **Семінарське заняття №3**

## **СИСТЕМА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ**

### **План семінарського заняття**

1.1. Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні.

*Розкрийте зміст понять «державна влада», «виконавча влада», «судова влада». Конституційне гарантування побудови структур державного управління.*

1.2. Верховна Рада та державне управління.

*Охарактеризуйте діяльність Верховної Ради України. Вкажіть функції Верховної Ради України та охарактеризуйте їх.*

1.3. Інститут Президента та державне управління.

*Повноваження Президента України у сфері державного управління. Функції Президента України. Адміністрація Президента та її функції.*

1.4. Система органів виконавчої влади України: загальна характеристика, управлінські зв'язки.

*Основні ознаки виконавчої влади. Підсистеми органів виконавчої влади. Управлінські зв'язки системи органів виконавчої влади.*

### **Питання для самоконтролю знань**

1. Дайте визначення «державна влада».
2. Які функції судової влади?
3. Яка основна функція Верховної Ради України?
4. Дайте визначення «Президент України».
5. Чи можна віднести Президента України до виконавчої влади?
6. Які рівні виділяють в системі органів виконавчої влади?

### **Семінарське заняття №4**

#### **ФУНКЦІЯ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

##### **План семінарського заняття**

10.1. Поняття та види контролю в державному управлінні.

*Обґрунтуйте поняття «контроль в державному управлінні». Суб'єкт, об'єкт контролю в державному управлінні. Етапи здійснення контролю. Види контролю. Методи здійснення контролю.*

10.2. Контроль інституціоналізований за гілками державної влади.

*Зміст та суть системи контролю над державним апаратом і органами місцевого самоврядування. Контроль, інституціоналізований за гілками державної влади представлений парламентським, судовим (в т.ч. конституційним) контролем та контролем органів виконавчої влади. Обґрунтуйте їх.*

10.3. Громадський контроль.

*Розкрийте суть громадського контролю. Суб'єкт, об'єкт громадського контролю. Методи громадського контролю.*

### **Питання для самоконтролю знань**

1. Як здійснюється контроль в державному управлінні?
2. Що виступає об'єктом контролю в державному управлінні?
3. Назвіть види контролю.
4. Які методи здійснення контролю в державному управлінні ви знаєте?
5. Назвіть найважливіші функції основних суб'єктів державного фінансового контролю.
6. Громадський контроль – це...

## **Семінарське заняття №5** **ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ**

### План семінарського заняття

12.1. Особливості сфери обслуговування.

*Які особливості розвитку у сфері обслуговування. Назвіть послуги, які відносять до платних.*

12.2. Рівні регулювання у сфері обслуговування.

*Особливістю сучасного механізму державного регулювання сфери послуг. Функції індикативного планування платних послуг населенню. Види послуг.*

12.3. Державне регулювання некомерційного сектору сфери обслуговування.

*Регульовальні функції держави щодо некомерційного сектора сфери обслуговування. Політика державного регулювання розвитку культури.*

### **Питання для самоконтролю знань**

1. Показник обсягу реалізації платних послуг населенню підприємствами і організаціями охоплює: .....
2. Як визначається обсяг платних санаторно-курортних послуг?
3. Як визначається обсяг платних туристично-екскурсійних послуг?
4. Як визначається обсяг платних реалізації послуг фінансових установ?
5. Якими номенклатурними документами керуються при визначенні потреби у спеціалістах?

## **Семінарське заняття №6** **ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ТУРИЗМУ**

### План семінарського заняття

13.1. Державне регулювання в галузі туризму, його основні цілі.

*Яким шляхом здійснюється державна політика в галузі туризму? Які основні цілі державного регулювання в галузі туризму.*

13.2. Структура державного управління туристичною діяльністю.

*Опишіть структуру державного управління в галузі туризму. Завдання та функції Державного агентства розвитку туризму України.*

13.3. Правова основа застосування відповідальності суб'єктів туристичної діяльності.

*Нормативно-правове забезпечення суб'єктів туристичної діяльності (Цивільний та Господарський кодексами України, Закон України «Про туризм»).*

### **Питання для самоконтролю знань**

1. Які основні пріоритетні напрями державної політики в галузі туризму?

2. Які повноваження Верховної Ради України в галузі туризму?
3. Які повноваження Кабінету Міністрів України в галузі туризму?
4. Яке міністерство координує діяльність Державне агентство розвитку туризму України
5. Хто розглядає спори з питань надання туристичних послуг?

### Семінарське заняття №7

## ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

### План семінарського заняття

1. Державне регулювання у сфері фізичної культури і спорту.

*Дайте відповідь, хто визначає державну політику та здійснює законодавче регулювання відносин у сфері фізичної культури та спорту. Функції безпосереднього управління Міністерства молоді та спорту України, які здійснює в галузі фізичної культури і спорту. Основні завдання Центральних органів виконавчої влади з фізичної культури і спорту.*

2. Нормативно-правове забезпечення у сфері фізичної культури і спорту.

2.1. Закон України «Про фізичну культуру і спорт»

2.2. Господарський кодекс України.

2.3. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності».

*Законодавство України про фізичну культуру і спорт базується на Конституції України і складається з Закону України «Про фізичну культуру і спорт», Цивільного та Господарського кодексів України, Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності», розкрийте зміст цих нормативних актів. Розкрийте зміст основні терміни фізичної культури і спорту. На яких засадах ґрунтується державна політика у сфері фізичної культури і спорту. Суб'єкти господарювання. Види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, порядок їх ліцензування, відповідальність суб'єктів господарювання та органів ліцензування за порушення законодавства у сфері ліцензування.*

### Питання для самоконтролю знань

1. Назвіть повноваження органів місцевого самоврядування в галузі фізичної культури та спорту.
2. Які повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад в галузі фізичної культури та спорту?
3. Фізичне виховання різних груп населення – це .....
4. Спорт – це .....
5. Масовий спорт (спорт для всіх) – це .....
6. Господарські організації – це ...
7. Ліцензія – це ....

**СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №18**  
**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИМ**  
**БІЗНЕСОМ** План семінарського заняття

15.1. Сутність готельно-ресторанного господарства.

*Розкрийте зміст понять «господарство», «готельне» та «ресторанне господарство».*

15.2. Нормативно-правове регулювання сфери готельно-ресторанного бізнесу.

*За якою системою нормативно-правових актів здійснюється регулювання відносин у сфері забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання, порядку його діяльності та захисту в Україні. Розкрийте суть системи аналізу ризиків, небезпечних чинників і контролю критичних точок.*

15.3. Організаційно-правового механізму управління готельно-ресторанним господарством.

*Сутність організаційно-правового механізму управління готельно-ресторанним господарством. Внутрішнє та зовнішнє управління. Основні засоби регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів готельно-ресторанного господарювання.*

15.4. Особливості функціонування готельно-ресторанного бізнесу як сектору економіки.

*Сутнісні характеристики і особливості функціонування готельно-ресторанного бізнесу як сектору економіки.*

15.5. Напрямів державної підтримки розвитку готельного господарства та сфери обслуговування.

*Сутність напряму державної підтримки розвитку готельного господарства та складові реалізації.*

**Питання для самоконтролю знань**

1. Які критерії загальної соціальної ефективності державного управління?
2. Які критерії ефективності організації?
3. ХАССР – це .....
4. Законодавство, яким потрібно керуватися ресторанному бізнесу по початку розробки і впровадження системи ХАССП.
5. Назвіть фактори внутрішнього управління готельно-ресторанним господарством.
6. Хто здійснює державне регулювання господарської діяльності?
7. Назвіть механізми регулювання готельно-ресторанного бізнесу.

**РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**

**Основна:**

1. Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, М. К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2015. – 628 с.

2. Берданова О. В., Вакуленко В. М., Валентюк І. В., Ткачук А. Ф. Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / [О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, І. В. Валентюк, А. Ф. Ткачук] – К. : – 2017. – 121 с.

3. Місцеве самоврядування / за ред. В.М. Вакуленка, Ю.Ф. Дехтяренка, В.С. Куйбіди; О.В. Берданова, Є.І. Бородин, Г.А. Борщ [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. К. : НАДУ, 2019. 672 с

4. Проблеми реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні: монографія / авт. кол. : Т. Е. Василевська, І. Г. Сурай, О. І. Васильєва та ін.; за заг. ред. Т. Е. Василевської. – Київ :НАДУ, 2018. – 256 с.

5. Регіональне управління. Підручник: за заг. ред. Ю.В.Ковбасюка, В.М.Вакуленка, М.К.Орлатого. – К.: НАДУ, 2014. – 516 с.

6. Управління розвитком об'єднаних територіальних громад на засадах громадської участі. Практичний посібник / [В.М.Вакуленко, О.В.Берданова, Н.М.Гринчук, В.С.Колтун, В.С.Куйбіда] – К. : – 2017. – 131 с.

#### **Допоміжна:**

7. Архетипіка і державне управління: громадянська самоорганізація, соціальна мобільність, суспільна інтеграція : збір. наук. праць : наук. вид. - Київ, 2015. - 84 с.

8. Бакуменко В. Д., Усаченко Л. М., Червякова О. В. Теоретичні засади державного управління : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, Л. М. Усаченко, О. В. Червякова ; за заг. ред. Л. М. Усаченко. - К. : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2013. – 174 с.

9. Бакуменко В.Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: [Навч. посіб.] / Бакуменко В.Д., Надолішній П.І. – К.: Міленіум, 2013. – 256 с.

10. Готельно-ресторанна справа : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2017. – 21 с.

11. Євтушенко О. Н. Державне управління (Основи теорії державного управління) : [навчальний посібник у трьох частинах] / О. Н. Євтушенко, В. І. Андріяш. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. – ISBN 978-966-336-273-1. Ч. 1. Основи теорії державного управління. – 2013. – 268 с.

12. Ковбасюк Ю.В. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2013. – Т. 2. – 324 с..

13. Криштанович С. В. Механізми забезпечення безпеки громадян на регіональному рівні // С. В. Криштанович, М. Ф. Криштанович / Проблеми розвитку публічного управління в Україні : матер. Наук.-практ. конф. за міжнар. уч. До 100-річчя запровадження державної служби України (12-13



- квітня 2018 р., м. Львів) / за наук. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. – С. 137-140
14. Криштанович С. В. Місце туризму в регіональних програмах соціально-економічного розвитку гірських територій / Молода спортивна наука України - Вип. 20. Том 3,4. /за заг. ред. Є. Приступи. – ЛДУФК, Львів – 2016 – с. 92 - 98.
15. Криштанович С. В. Напрямки підвищення ефективності публічного управління соціальної безпеки гірських територій / С. В. Криштанович, М. Ф. Криштанович // Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток», 24-25 травня 2018 р. ; [за заг. ред.: Кривачук Л. Ф., Нагірняка М. Я.]. – Львів : СПОЛОМ, 2018. – С. 302-305. ISBN 978-966-919-378-0.
16. Криштанович С. В. Публічний менеджмент соціально-економічного розвитку гірських територій Карпатського регіону / Світлана Криштанович. – Львів : ЛДУФК, 2017. – 208 с.
17. Криштанович С. В. Рекреаційно-туристичний кластер як особливий системний механізм розвитку Українських Карпат // «Інтелект XXI»: науковий економічний журнал - Національний університет харчових технологій, ГО «Інститут проблем конкуренції». Вип. №5, 2016. –ст. 210-214
18. Криштанович С.В. Державне управління процесом забезпечення екологічної безпеки гірських територій Західного регіону України / С. Криштанович // Ефективність державного управління [Текст]: зб. наук. пр. Львівського регіонального інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Вип. 34. / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В.С.Загорського, доц. А.В.Ліпенцева. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2013. – С. 267 –275.
19. Криштанович С.В. Досвід управлінської діяльності країн ЄС у сфері соціально-економічного розвитку гірських територій та його значення для України// Україна-Польща-Європейський Союз. З досліджень системної трансформації на рубежі ХХ і ХХІ століть [Текст]: моногр. / кол. авт. Г.Стронського, Я.Голоти, О.Красівського. – Львів – Ольштин – Остроленка, 2014. – С.307 – 314. Паска М. Особливості підготовки фахівців для сфери обслуговування зі спеціальності „Готельно-ресторанна справа” / М. Паска // Сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності : зб. тез міжнар. наук.-практ. конф. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2020. – С. 391–393.
20. Паска М. Формування професійних компетентностей магістрів спеціальності 241 „Готельно-ресторанна справа” / Марія Паска // Маркетинг ХХІ століття: виклики змін : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 25-річчю заснування кафедри маркетингу і комерційної діяльності ХДУТ / редкол. О. Черевко. – Харків, 2020. – С. 263–265.

21. Павленчик Н. Экономико-социальные предпосылки деятельности менеджеров в области гостеприимства / Н. Павленчик // Актуальные проблемы правовых, экономических и гуманитарных наук : материалы IX Междунар. науч.-практ. конф. профессорско-преподавательского состава, аспирантов, магистрантов и студентов (Минск, 9 апреля 2019 г.). – Минск, 2019. – Ч. 2. – С. 136–137.

22. Павленчик Н. Ф. Соціально-економічні засади менеджменту готельно-ресторанного бізнесу / Н. Ф. Павленчик // Економіко-соціальні відносини в галузі фізичної культури та сфери обслуговування : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Львів, 2017. – С. 67–70.

23. Павленчик Н. Ф. Управлінські аспекти готельно-ресторанного бізнесу / Павленчик Н. Ф. // Проблеми та перспективи розвитку економіки України в умовах глобалізації : матеріали Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. - Львів, 2017. - С. 143-145.

#### **Інформаційні ресурси інтернет:**

1. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: [www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua).
3. Репозитарій ЛДУФК імені Івана Боберського. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
4. Колетнік Г. М. Держане регулювання економіки : навч. посібник [Електронний ресурс] / Колетнік Г. М., Мазур А. Г., Кубай О. Г. // Режим доступу: [https://pidru4niki.com/1813011338682/ekonomika/derzhavne\\_regulyuvannya\\_ekonomiki](https://pidru4niki.com/1813011338682/ekonomika/derzhavne_regulyuvannya_ekonomiki)
5. Конституція України // Відом. Верховної Ради України. – 1996. - № 30, ст. 141. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/>.